

Sygn. akt III AUa 2361/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Ewa Jankowska

Sędziowie: SA Renata Szelhaus

SO del. Ewa Stryczyńska (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Wozińska

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2014 r. w Warszawie

sprawy B. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o emeryturę

na skutek apelacji B. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 lipca 2013 r. sygn. akt XIV U 3015/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 2361/13

UZASADNIENIE

B. J. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z 14 sierpnia 2012r. ((...)) odmawiającej jej prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W decyzji wskazano, że odmowa nastąpiła wobec nieudokumentowania rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego wykonywana była praca bezpośrednio przed dniem ustalania prawa do emerytury oraz wobec nieudokumentowania na dzień 1 stycznia 1999r. stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat.

W uzasadnieniu odwołania B. J. podniosła, że pracę w szczególnych warunkach wykonywała także w okresie od 12 lipca 1982r. do 20 stycznia 1983r., choć nie posiada żadnego pisemnego potwierdzenia o przeniesieniu z D. Z. do D. Farmacji, gdyż była to ustna decyzja kierownika. Tego okresu nie uwzględnił organ rentowy w decyzji. Wskazała, że w D. Kadr nie ma dokumentów dotyczących jej przeniesienia. Podała, że pracuje w Zakładach (...) od września 1979r. do chwili obecnej oraz, że istnieją świadkowie, którzy potwierdzą i zaświadczą że w powyższym okresie pracowali wraz z nią w warunkach szczególnych przy pakowaniu tabletek i stemplowaniu. W uzupełnieniu odwołania skarżąca wskazała, że w w/w okresie wykonywała stale i pełnym wymiarze czasu prace w warunkach szczególnych. Podała, że praca ta bez wątplenia była uznawana za

świadczoną w warunkach szczególnych, gdyż otrzymywała z tego tytułu mleko i śmietanę oraz dodatek pieniężny tzw. szkodliwy do uposażenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o jego oddalenie, ponieważ zaskarżona decyzja została wydana zgodnie z art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. W uzasadnieniu tego stanowiska organ wskazał, że wobec nieudokumentowania na dzień 1 stycznia 1999r. w sposób określony przepisami wymaganego co najmniej 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nieudokumentowania rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem złożenia wniosku, Oddział zaskarżoną decyzją odmówił prawa do emerytury. Wskazano, że na podstawie dokumentów załączonych przez ubezpieczoną zakład przyjął za udokumentowane na dzień 1 stycznia 1999r. - 23 lata i 10 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 6 miesięcy i 8 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących przepisów zeznania świadków nie mogą stanowić dla organu rentowego środka dowodowego na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, skoro dokumenty nie pozostawiają żadnych wątpliwości.

Wyrokiem z 3 lipca 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. z dnia 14 sierpnia 2012r.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne: Odwołująca się - B. J. urodzona (...) jest zatrudniona od dnia 3 września 1979r. do chwili obecnej w(...)

(...)(...) w W.. Odwołująca się na dzień 1 stycznia 1999r. posiada staż pracy w wymiarze 20 lat i 17 dni okresów składkowych oraz 3 lat, 9 miesięcy i 13 dni okresów nieskładkowych, łącznie 23 lata i 10 miesięcy.

Organ rentowy uznał także za udowodnione 14 lat, 6 miesięcy i 8 dni okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ostatni stosunek pracy odwołującej się tj. zatrudnienie w Zakładach (...) w W. nie został rozwiązany (okoliczność bezsporna). W dniu (...) odwołująca się ukończyła 55 lat. W dniu 23 lipca 2012r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Sąd dokonał powyższych ustaleń na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania przed organem rentowym oraz przed Sądem.

Uwzględniając powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał decyzję za prawidłową i wskazał, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia czy wnioskodawczyni spełnia warunki uprawniające ją do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd uznał za bezsporny łączny okres zatrudnienia odwołującej się w wymiarze ponad 20 lat. Poza sporem pozostawała również kwestia nierozwiązania przez odwołującą się stosunku pracy.

Sąd stwierdził dalej, że ponieważ ubezpieczona urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 r., dlatego należy wziąć pod uwagę art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w

przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet). Emerytura, o której mowa wyżej przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Sąd wskazał, że co prawda od 1 stycznia 2013r. uległ zmianie art. 184 w/w ustawy i nie obowiązuje już wymóg rozwiązania

stosunku pracy, to jednak w dacie wydania decyzji przez organ rentowy rozwiązanie stosunku pracy było przesłanką konieczną, od której zależało nabycie prawa do emerytury na mocy art. 184 i która winna być spełniona w dacie złożenia wniosku lub w momencie wydania decyzji przez ZUS.

Sąd wskazał dalej, że wiek emerytalny pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach określa wydane na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Przepis § 4 ust. 1 stanowi, że pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawo do wcześniejszej emerytury przewidziane w art. 184 ustawy emerytalnej oraz w w/w

rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., a zatem również przesłanka rozwiązania stosunku pracy, muszą być spełnione łącznie, a niespełnienie którejkolwiek z nich wyłącza możliwość przyznania prawa do tego świadczenia. Przedmiotowe przesłanki muszą być spełnione najpóźniej w dacie wydania decyzji przez organ rentowy.

Wskazując na powyższe Sąd odwołał się do art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, albowiem prawo do świadczenia powstaje ex lege (a nie z mocy decyzji organu rentowego) w dniu spełnienia ustawowych warunków. Wówczas dopiero na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa do świadczenia emerytalnego. Niespełnienie natomiast ustawowych warunków koniecznych do przyznania prawa do świadczenia powoduje wydanie decyzji odmownej.

Sąd stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie zostało wykazane, że wnioskodawczyni na dzień złożenia wniosku o prawo do świadczenia emerytalnego, jak również w dacie wydania decyzji, nie rozwiązała stosunku pracy, co oznacza, że wnioskodawczyni nie spełniła wszystkich przesłanek określonych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji, warunkujących łącznie przyznanie prawa do emerytury. Skutkiem powyższego ustalenia jest stwierdzenie, że roszczenie wnioskodawczyni o emeryturę jest bezzasadne.

Sąd Okręgowy podzielił zdanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wyrażone w wyroku z 9 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1698/11 (dotyczące stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania decyzji), w

którym stwierdzono, że rozwiązanie stosunku pracy jest niezbędnym warunkiem nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 32 w zw. z art. 184 u.e.r.f.u.s. Przepis art. 184 przewiduje, że prawo do emerytury pracownika, który osiągnął wiek emerytalny wskazany, m.in. w art. 32, powstaje, gdy warunki dotyczące okresów zatrudnienia i pracy w szczególnym charakterze zostają spełnione do dnia ustania stosunku pracy. A zatem prawo do emerytury, abstrahując od spełnienia pozostałych warunków, zależy od rozwiązania stosunku pracy.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zbędnym stało się badanie spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek do uzyskania prawa do emerytury. Żądanie jedynie wyroku ustalającego istnienie okresów pracy w szczególnych warunkach, wobec nie rozwiązania stosunku pracy jest niedopuszczalne. Mając na uwadze wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 11 marca 2010r., w sprawie o sygn. III AUa 19/10, Sąd Okręgowy stwierdził, że sąd rozpoznający odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania prawa do emerytury, po ustaleniu, że ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy, nie ma obowiązku prowadzenia postępowania celem ustalenia spełnienia pozostałych przesłanek przyznania świadczenia. Wykluczone jest bowiem, aby ubezpieczony dochodził ustalenia prawa na przyszłość. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych roszczenie o świadczenie wyprzedza roszczenie o ustalenie, skutkiem czego nie jest możliwe wydanie wyroku ustalającego istnienie którejsz z przesłanek prawa do świadczenia. W postępowaniu toczącym się z odwołania od decyzji wydanej wskutek wniosku o przyznanie emerytury, niedopuszczalne jest przedmiotowe

przekształcenie roszczenia na żądanie ustalenia tylko niektórych przesłanek warunkujących prawo do świadczenia. Nadto Sąd wskazał, że sąd stwierdzając spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w

sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2000r., sygn.akt II UKN 147/00). Na marginesie Sąd podniósł, że poczynienie przez sąd jakichkolwiek ocen w przedmiocie spełnienia wymogu posiadania 15 - letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, w świetle oddalenia odwołania, nie mogłoby rodzić dla ubezpieczonego żadnych roszczeń. W szczególności, w przypadku ponowienia wniosku brak byłoby związania organu rentowego treścią spostrzeżeń zawartych w uzasadnieniu wyroku wydanego w niniejszej sprawie. W konkluzji Sąd stwierdził, że na gruncie niniejszej sprawy brak jest podstaw, by rozstrzygnąć, czy praca świadczona przez wnioskodawczynię w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uprawniającą do przyznania emerytury w wieku obniżonym, gdyż wydana decyzja jest zgodna z art. 184 ustawy emerytalnej. Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła odwołująca się zaskarżając wyrok w całości zarzuciła: obrazę art. 233 § 1 k.p.c., polegającą na naruszeniu swobodnej oceny dowodów, skutkiem czego było niedopuszczenie przez Sąd pierwszej instancji dowodów przez nią zgłoszonych, co z kolei skutkowało niezbadaniem przez Sąd pozostałych przesłanek nabycia przez skarżącą prawa do emerytury, nadto zarzuciła obrazę art. 5 k.c. w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez oddalenie odwołania od decyzji odmawiającej wnioskodawczyni prawa do emerytury wyłącznie z powodu braku rozwiązania przez powódkę stosunku pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

na rzecz powódki, ewentualnie skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Apelująca wniosła także o przesłuchanie wymienionych w apelacji świadków na okoliczność jej pracy w okresie od 12 lipca 1982r. do 20 stycznia 1983r. w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, że od początku 2013r. zmieniła się treść art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że nie jest konieczne rozwiązanie stosunku pracy dla nabycia prawa do świadczenia emerytalnego. Skarżąca stwierdziła, że fakt ten ma dla niej o tyle istotne znaczenie, że gdyby wniosek był składany w roku bieżącym, to najprawdopodobniej otrzymałaby świadczenie emerytalne. Apelująca przyznała, że dosłowne rozumienie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rzeczywiście oznacza konieczność rozwiązania stosunku pracy w celu otrzymania świadczenia, jednak zasady współżycia społecznego „sugerują”, że należałoby zastosować w/w przepis po jego nowelizacji, tj. w treści obowiązującej w roku bieżącym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni, jako zmierzająca do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, podlega uwzględnieniu, choć w wyniku jedynie częściowego podzielenia zarzutów w niej zawartych.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok, dokonał prawidłowej wykładni norm zawartych w art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji, jednak wadliwie zastosował wskazane przepisy w ustalonych okolicznościach faktycznych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że uzyskanie określonego prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego warunkowało jedynie łączne spełnienie wszystkich wskazanych przez ustawodawcę przesłanek, zatem niespełnienie choćby jednej z przesłanek koniecznych

skutkować musiało w konsekwencji uznaniem roszczenia za bezzasadne. Zgodnie bowiem z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.) prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Stwierdzenie przez Sąd pierwszej instancji bezspornej okoliczności pozostawiania wnioskodawczyni w stosunku pracy, która jednoznacznie wykluczała możliwość skorzystania przez nią z prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych (art.184 ust. 2 powołanej wyżej ustawy) na dzień złożenia wniosku tj. 23 marca 2012r. i wydania decyzji, co nastąpiło 8 sierpnia 2012r., niezasadnie jednak uznana została za dostateczną przesłankę do oddalenia odwołania z punktu widzenia stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania wyroku.

W postępowaniu wywołanym odwołaniem od decyzji odmawiającej przyznania prawa do emerytury nie jest możliwe ustalenie jednej okoliczności warunkującej przyznanie w przyszłości prawa do tego świadczenia. Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznacza bowiem treść decyzji organu rentowego. Wbrew stanowisku ubezpieczonej, istota zaskarżonej decyzji polega na rozstrzygnięciu o całokształcie uprawnienia do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ustawy o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych we wszystkich jego elementach. Podkreślenia wymaga, że ubezpieczona składając do organu rentowego wnioski o emeryturę, domagała się przyznania świadczenia, nie zaś ustalenia prawa pod warunkiem rozwiązania stosunku pracy, co byłoby niedopuszczalne.

Wskazać bowiem należy, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w jednym ze swych orzeczeń, że istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia, czy też jego wysokości jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2000r., II UKN 147/00, OSNP 2002 nr 16, poz. 389). Istotnie bowiem, zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w tej ustawie powstaje z dniem spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich warunków wymaganych do ich nabycia. Wówczas też, na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa (art. 116 i art. 118 w/w ustawy).

Należy ponadto stwierdzić, że wyrok ustalający istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego lub prawa jest dopuszczalny w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyjątkowo i tylko wówczas, gdy przepis tak stanowi, np. w sprawach o ustalenie istnienia lub nieistnienia obowiązku ubezpieczenia, obowiązku opłacania składek, zwrotu nienależnego świadczenia. Regułą jest zatem, że sąd ubezpieczeń społecznych w trybie rozpoznania odwołania od decyzji organu rentowego przyznaje konkretne świadczenie lub określa jego

wysokość (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2008r., I UK 267/07, nie publ.). Nie jest zatem dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości. Z tych względów nie byłoby dopuszczalne ustalenie przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że skarżąca spełniła warunek posiadania wymaganego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych i ustalenie jej prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym pod warunkiem rozwiązania przez nią stosunku pracy (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 9 lutego 2010r., I UK 262/09, Lex 585728).

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny zważył, że po wydaniu zaskarżonej decyzji nastąpiła zmiana stanu prawnego, stanowiącego podstawę jej wydania, czego skutkiem jest konieczność uznania, że wydany przez Sąd pierwszej instancji wyrok nie odpowiada obowiązującemu prawu. Ustawą z 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r. poz. 637) art. 184 ust. 2 tej ustawy otrzymał - z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013r. - (na podstawie art.1 pkt 20 ustawy nowelizującej), następujące brzmienie: emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem

nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Omawiana zmiana usunęła zatem z art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunek rozwiązania przez ubiegającego się o przyznanie emerytury w trybie art.184 ust.1, stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c., Sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, co dotyczy również Sądu drugiej instancji. Oznacza to, że tak Sąd pierwszej instancji, jak również Sąd Apelacyjny wydając orzeczenie w przedmiotowej sprawie, ma obowiązek uwzględnić przytoczoną wyżej zmianę stanu prawnego, zaistniałą wszakże przed wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2012r. II PK 173/11, LEX nr 1211151 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2012r. V CSK 166/12, LEX nr 1228619), co w praktyce oznacza konieczność rozstrzygnięcia o prawie wnioskodawczynie do dochodzonej emerytury z pominięciem spełnienia wymagania rozwiązania przez nią stosunku pracy. Wobec powyższego konieczne jest obecnie m.in. ustalenie, czy wnioskodawczynie na dzień 1 stycznia 1999r. posiada co najmniej 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym jako warunek nabycia przez kobietę prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat, a ocenę spełnienia tej przesłanki przez wnioskodawczynię Sąd Okręgowy uznał za zbędną.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności faktyczne i argumenty prawne oraz uznając, że wydanie rozstrzygnięcia w sprawie wymaga uprzedniego ustalenia stanu faktycznego sprawy, co w niniejszym procesie oznacza konieczność przeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 386 §4 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w dyspozycji art.108 §2 k.p.c.